

Toimijoita, selvityksiä ja käynnissä olevia hankkeita

teemalla Rannikko- ja saaristoalueen resilienssi

Tiedot on kerätty osallistujilta slidolla
Hyvien käytäntöjen foorumissa 25.11.2025

KESKEISIMMÄT TOIMENPITEET: RANNIKKO- JA SAARISTOALUEEN RESILIENSSI

Hyvinvoiva rannikkoluonto

Hyvinvoiva luonto ja toimivat ekologiset prosessit ovat sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin perusta.

Hyvinvoiva rannikkoyhteisö

Paikalliset elinkeinot tarjoavat työtä ja toimeentuloa, mikä on hyvinvoinnin keskeinen perusta. Systemisen ajattelutavan ja yhdessä laadittujen toimenpiteiden toteuttaminen parantaa rannikkoalueen sosiaalista kestävyttä ja oikeudenmukaisuutta.

Energian riittävyyden turvaaminen

Muuttunut geopoliittinen tilanne on luonut isot odotukset kotimaiselle energiatuotannolle. Energialla on keskeinen rooli huoltovarmuudessa ja kokonaisturvallisuudessa.

Ruoan riittävyyden turvaaminen

Muuttunut geopoliittinen tilanne on luonut isot odotukset kotimaiselle ruoantuotannolle. Ekosysteemien toimivuus on olennainen osa ruoan riittävyyden turvaamista.

Kestävä maankäyttö ja rakentaminen

Rannikkoalueen rakentamispotentialiaali ja -rajoitukset tulee tunnistaa riittävän laajalla tasolla huomioiden yksittäisten ja hajanaisten toimenpiteiden kokonaisvaikutukset ja valtakunnallinen tavoitetila rannikkoalueen kestävästä käytöstä.

Saavutettavuuden parantaminen

Parannetaan rannikkoalueen saavutettavuutta kehittämällä maa-, meri- ja tietoliikenneyhteyksiä.

Poikkeustilanteisiin varautuminen

Rannikkoalueilla varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, ympäristö-onnettomuuksiin ja poikkeuksellisiin tilanteisiin.

Kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittäminen

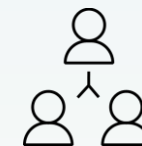
Kehitetään menetelmiä hankkeiden yhteisvaikutusten tunnistamiseen ja vaikutusten arviointiin.

Ajantasainen tilannekuva

Rannikkoalueesta tuotetaan ajantasainen tilannekuva, joka huomioi ja määrittelee tietopohjaisesti paikalliset erityispiirteet.

Hyvien käytäntöjen foorumi

Perustetaan foorumi rannikkoalueen hyvien käytäntöjen ja tiedon jakamisen vuorovaikutteiseksi kanavaksi.

Hyvinvoiva rannikoluonto

Hyvinvoiva luonto ja toimivat ekologiset prosessit ovat sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin perusta.

- ACWA LIFE
- Detect2Protect
- LIFE-IP Biodiversea meriluonnon puolesta
- Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan luonnon monimuotoisuusselvitys (SYKE), [linkki](#)
- PROTECT BALTIC www.protectbaltic.eu
- Rannikko-LIFE
- Saaristomeren ja rannikkoalueiden ravinnekierrokonseptien kehittäminen (Saaristoravinne)
- SeaMoreEco
- Supported By Nature, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan LUMO-ohjelma 2035
- ÅlandSeamap

Hyvinvoiva rannikkoyhteisö

Paikalliset elinkeinot tarjoavat työtä ja toimeentuloa, mikä on hyvinvoinnin keskeinen perusta. Systemisen ajattelutavan ja yhdessä laadittujen toimenpiteiden toteuttaminen parantaa rannikkoalueen sosiaalista kestävyyttä ja oikeudenmukaisuutta.

- EmpowerUs-hanke
- Green transition / murrosareena
- Interreg Baltic Sea2land
- Kestävän meritieteen keskus (SOS/Åbo Akademi)
- Människan och landhöjningen (Ihminen ja maankohoaminen), Merenkurkku
- Saaristoasiain neuvottelukunta rahoittaa saaristolaisten verkostoa vuosina 2024–2027. Verkoston tavoitteena on vahvistaa neuvottelukunnan ja saaristolaisten välistä vuoropuhelua.
- Saaristokäräjät

Energian riittävyyden turvaaminen

Muuttunut geopoliittinen tilanne on luonut isot odotukset kotimaiselle energiatuotannolle. Energialla on keskeinen rooli huoltovarmuudessa ja kokonaisturvallisuudessa.

- WINDRIFT (Aalto, VTT, IL)
- Sähkönsiirtoselvitys Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan tuulivoimalle soveltuville alueille
- Boost Nordic Biogas
- WindySea
- Pohjanmaan maakuntakaava 2050, Aurinkoenergian tuotanto maankäytön ja aluesuunnittelun kysymyksenä Pohjanmaalla
- Merituulivoiman alustavat liityntämahdollisuudet Fingridin kantaverkkoon 2030-luvulla
- Energiantuotanto Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla 2050
- Tuuli-hanke / Pohjois-Pohjanmaa, joukko erillisselvityksiä
- Satakunnan tuulivoimaselvitys
- Merituulivoiman tilanne- ja kehityskuvan kokonaistarkastelu
- FESIO (Vamk ja Novia)
- Kestävän energihuollon tulevaisuus Varsinais-Suomessa
- Pohjanmaan maakuntakaava 2050
- Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitys
- Floating windpower, <https://www.principlepower.com/>

Ruoan riittävyyden turvaaminen

Muuttunut geopoliittinen tilanne on luonut isot odotukset kotimaiselle ruoantuotannolle. Ekosysteemien toimivuus on olennainen osa ruoan riittävyyden turvaamista.

- Kalankasvatuksen sijainninohjaussuunnitelma
- Kalastuksen kehittämisohjelma – Kake
- Kalavaltiohanke
- Kotimaisen kalan edistämishjelma
- Merenkurkun kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma
- Vesiviljelyn kehittämisohjelma – Veke
- Vesiviljelystrategia

Kestävä maankäyttö ja rakentaminen

Rannikkoalueen rakentamispotentiaali ja -rajoitukset tulee tunnistaa riittävän laajalla tasolla huomioiden yksittäisten ja hajanaisten toimenpiteiden kokonaisvaikutukset ja valtakunnallinen tavoitetilä rannikkoalueen kestävästä käytöstä.

- Canemure - kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia
- Kohti ilmastokestävää kaupunkisuunnittelua –opas
- Vaasan kaupungin GreenLeaf-status ja hanke
- NBS4LOCAL – Luontopohjaiset ratkaisut ilmastonmuutokseen sopeutumisessa
- Pohjanmaan maakuntakaava 2050
- Pohjois-Pohjanmaan ilmastostrategia 2.0 (päivitys 2024)
- Satakunnan maakuntakaava 2050 taustaselvityksineen
- Vaikuttavat ilmastotoimet Pohjanmaan kunnissa

Saavutettavuuden parantaminen

Parannetaan rannikkoalueen saavutettavuutta kehittämällä maa-, meri- ja tietoliikenneyhteyksiä.

- Merenkurkun kiinteän yhteyden esiselvitys
- Spatia: Selvitys saaristo- ja vesistöalueiden sisäisestä turvallisuudesta 2025-2026. Selvitys koostuu seuraavista kokonaisuuksista: Sopimuspalokuntien, erityisesti VPK:n, rooli ja merkitys saaristossa, Saariston pelastuskaluston kartoitus, Varavirtalähteiden hyödyntäminen varmistusaikojen pidentämiseksi, Kyläradioverkkojen hyödyntäminen kansalaisten ja viranomaisten välisessä viestinnässä, Yhteistyö, työnjako ja kehittämistarpeet saaristo- ja vesistöalueiden häiriötilanteissa
- Suomen satamien tavaraliikenneselvitys Merikuljetukset sekä satamien etu- ja takamaat

Poikkeustilanteisiin varautuminen

Rannikkoalueilla varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, ympäristö-onnettomuuksiin ja poikkeuksellisiin tilanteisiin.

- “BRISK II – from Risk to Resilience”, Long-term risk analysis for oil and hazardous and noxious substances (HNS) pollution from shipping accidents to the marine environment in the Baltic Sea/Helcom
- IBA MARISEC hanke (merelliset ympäristövahingot)
- IMAROS 2
- KymVake-hanke (alueellinen varautumisyhteistyö Kymenlaaksossa)
- OpenRisk-2: dynaamisia riskienarviointi työkaluja merenkulun viranomaisten käyttöön
- STN WATERWAYS hanke (merelliset ympäristövahingot)
- Tulvariskien hallintasuunnitelmat
- Valmiutta ja varautumista Karhuseudulle -hanke (Leader Karhuseutu ja EU): maksutonta koulutusta asukkaille, turvallisuustaitoja, henkistä resilienssiä ja kykyä toimia poikkeustilanteissa
- WWF öljyntorjuntajoukot, harjoitukset vapepan ja pelastuslaitosten kanssa
- Ölarvi-hanke

Kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittäminen

Kehitetään menetelmiä hankkeiden yhteisvaikutusten tunnistamiseen ja vaikutusten arviointiin.

- GYROSCOPE-hanke (meriliikenteen kestävä vihreä siirtymä)
- Sea2Land Navigator
- WATERWAYS-hanke (meriteiden kestävä monikäyttö)